

Greiðslur til framleiðenda

GREIÐSLUFYRIKJOMULAG TIL MJÓLKURFRAMLEIÐENDA

Lágmarksverð mjólkur, sem greitt er til mjólkurframleiðenda fyrir mjólk framleidda innan greiðslumarks, er ákvarðað af verðlagsnefnd búvöru. Verðið er miðað við svonefnda grundvallarmjólk, en það er mjólk með fitu- og próteininnihald sem er jafnt meðalefnainnihaldi mjólkur síðastliðinna þriggja verðlagsára. Lágmarksverðið miðast einnig við ákveðnar gæðakröfur (sjá síðar í ársskýrslu SAM). Afurðastöðvum í mjólkuriðnaði er skylt að greiða framleiðendum minnst lágmarksverð fyrir þá mjólk sem tekið er á móti innan greiðslumarks hverju sinni. Fyrir utan tekjur vegna sölu mjólkur til afurðastöðva fá mjólkurframleiðendur beingreiðslur samkvæmt samningi ríkis og bænda um starfsskilyrði mjólkurframleiðslu.

GREIÐSLUR AFURÐASTÖÐVANNA

Lágmarksverð fyrir 1. flokks mjólk innan greiðslumarks tekur breytingum eftir samþykktum verðlagsnefndar búvöru og ef breytingar verða á grundvallarmjólk í upphafi hvers verðlagsárs. Frá 1. desember 1993 hafa afurðastöðvar greitt framleiðendum eftir efnainnihaldi mjólkur. Allt til loka ársins 2013 var 25% greiðsla miðað við fituinnihald og 75% miðað við próteininnihald meðalmjólkur, en frá 1. janúar 2014 hafa greiðslur skipts jafnt á milli efnabátta mjólkur, 50% fyrir fitu og 50% fyrir prótein.

Greiðslum lágmarksverðs er skipt milli efnabátta á einingar samkvæmt efnainnihaldi viðmiðunarmjólkur. Lágmarksverð mjólkur og skipting þess á efnabætti, frá árinu 2009, eru sýnd í töflu 10.

Tafla 10. Lágmarksverð mjólkur og breytingar þess frá árinu 2011; Lágmarksverð og verð á efnabætti:

Gildir frá	Skýring	Lágmarksverð krónur / lítra	Viðmiðunarmjólk		Verð á efnabátt		Verð á einingu	
			Fita	Prótein	Fitu	Prótein	Fita	Prótein
1.1.2011	Ný viðmiðunarmjólk	71,13	4,09%	3,34%	17,7825	53,3475	4,3479	15,9723
1.2.2011	Hækkun verðs	74,38	4,09%	3,34%	18,5950	55,7850	4,5466	16,7021
1.7.2011	Hækkun verðs	77,63	4,09%	3,34%	19,4075	58,2225	4,7452	17,4319
1.1.2012	Ný viðmiðunarmjólk	77,63	4,10%	3,33%	19,4075	58,2225	4,7336	17,4842
1.7.2012	Hækkun verðs	80,43	4,10%	3,33%	20,1075	60,3225	4,9044	18,1149
1.1.2013	Ný viðmiðunarmjólk	80,43	4,11%	3,32%	20,1075	60,3225	4,8924	18,1694
1.10.2013	Hækkun verðs	82,92	4,11%	3,32%	20,7300	62,1900	5,0439	18,7319
1.1.2014	Ný viðmiðunarmjólk og breytt verðhlutföll	82,92	4,12%	3,33%	41,4600	41,4600	10,0932	12,4505
1.1.2015	Ný viðmiðunarmjólk	82,92	4,10%	3,30%	41,4600	41,4600	10,1123	12,5636

GREIÐSLUR FYRIR MJÓLK SEM FRAMLEIDD ER UMFRAM GREIÐSLUMARK

Mjólk sem framleidd er umfram greiðslumark og er unnin af afurðastöðvum skal samkvæmt lögum markaðsfærð erlendis á ábyrgð mjólkursamlags og framleiðanda. Greiðslur afurðastöðva fyrir mjólk sem framleidd er umfram greiðslumark eru því háðar ákvörðun afurðarstöðvanna hverju sinni. Í lok árs 2013 gáfu aðildarfélag SAM út yfirlýsingum um að öll framleiðsla kúabænda árið 2014 yrði keypt á fullu verði.

Verðákvæðanir vegna umframmjólkur hjá Auðhumlu frá og með árinu 2011, eru birtar í töflu 11.

Tafla 11. Greidd verð Auðhumlu svf fyrir umframmjólk frá 1. september 2011:

Verð gildir frá	Innan 2% marksins	Umfram 2%
1. september 2011	50,00 kr/ltr	40,00 kr/ltr
1. mars 2012	42,00 kr/ltr	36,00 kr/ltr
1. júní 2012	37,50 kr/ltr	32,50 kr/ltr
1. september 2012	38,00 kr/ltr	33,00 kr/ltr
1. apríl 2013	42,00 kr/ltr	36,00 kr/ltr
1. júlí 2013	47,00 kr/ltr	42,00 kr/ltr
30. september 2013	82,92 kr/ltr	82,92 kr/ltr

GREIÐSLUR RÍKISSJÓÐS

Í samningi um starfsskilyrði mjólkurframleiðslu er tiltekið hve háar fjárhæðir verða greiddar til stuðnings mjólkurframleiðslu á hverju verðlagsári. Heildarfjárhæðir beingreiðslna ríkisins eru ákvarðaðar fastar upphæðir á hverju verðlagsári samningstímans óháð heildargreiðslumarki. Af því leiðir að hækki greiðslumark þá lækka beingreiðslur á lítra, því sami stuðningur dreifist á fleiri lítra. Lækki greiðslumark hækka greiðslur á hvern lítra að sama skapi. Fjárhæðir í samningnum voru miðaðar við verðlag 1. janúar 2004 og tóku samkvæmt samningnum mánaðarlegum breytingum þaðan í frá samkvæmt vísitölu neysluverðs. Með breytingu á samningnum 18. apríl 2009 var fjárhæðum samningsins breytt og jafnframt ákveðið að verðlagsárið skyldi frá og með 1. janúar 2011 fylgja almanaksárum.

Samkvæmt reglugerð nr. 2014/2013 er greiðslumark verðlagsársins 2014 alls 125 milljónir lítra og beingreiðslur alls 5.466 milljónir króna. Meðalbeingreiðsla verðlagsársins 2014 er því 43,73 kr/ltr. Samkvæmt búvörusamningi skulu beingreiðslur greiddast mánaðarlega og skal framkvæmdanefnd búvörusamninga ákveða greiðslutilhögun fyrir upphaf hvers verðlagsárs, að fengnum tillögum Landssambands kúabænda. Dreifing beingreiðslna og fráviksmörk eru nú ákvörðuð með reglugerðum númer 1101/2014 og 4/2015.

VIÐMIÐUNARMJÓLK

Efnainnihald viðmiðunarmjólkur er meðalefnainnihald í mjólk á landinu síðustu þrjú verðlagsár. Ný viðmiðunarmjólk reiknast í upphafi hvers verðlagsárs og gildir fyrir það ár. Efnainnihald viðmiðunarmjólkur verðlagsárið 2014 var 4,12% fita og 3,33% prótein.

ÞRÓUN Á LÁGMARKSVERÐI TIL MJÓLKURFRAMLEIÐENDA

Í eftirfarandi töflu er sýnt verð til framleiðenda 1. september síðustu 10 ár, miðað við mjólk með 4,2% fitu og 3,4% prótein að meðaltali. Verðið var 82,03 kr/litra 1. september 2004 og 128,33 kr/litra 1. september 2014.

Tafla 12. Verð til framleiðenda á lítra af mjólk með 4,2% fitu og 3,4% próteini pr. 1. sept. ár hvert 2004 – 2014.

Greiðsla	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Afurðastöðvaverð á lítra	44,00	45,52	46,76	49,79	65,37	72,59	72,59	79,20	82,32	84,87	84,60
Beingreiðsla á lítra*	38,03	37,15	34,29	34,31	37,36	37,94	42,59	45,07	45,07	45,75	43,73
Verð alls á lítra	82,03	82,67	81,05	84,10	102,73	110,53	110,53	124,27	127,39	130,62	128,33

*Meðalbeingreiðsla á lítra á ársgrunni á verðlagi viðkomandi árs.